

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studentky: BcA.-Karolína Bartoníková

Název diplomové práce: Průzkum a restaurování portréту Maxmiliána z Hamiltonu

Studijní obor/specializace: Malířská umělecká díla na textilní podložce

Vedoucí práce: Mgr. art. Luboš Machačko, ArtD.

Jméno a příjmení oponenta/email: MgA. Aneta Ševčíková, asevcikova911@gmail.com

Naplnění zadání práce

Zdůvodnění: Studentka splnila zadání diplomové práce téměř v plném rozsahu. Práce zahrnuje popis díla, detailní průzkum a z něj vyplývající restaurátorský záměr. Následně je popsán postup restaurování včetně konzervace historických štítků. Závěrem jsou navrženy preventivní podmínky pro uložení a vystavování díla. Nad rámec zadání studentka vypracovala podrobný umělecko-historický průzkum zaměřený na život Maxmiliána z Hamiltonu a umělce působící na dvoře během jeho episkopátu.

V zadání práce však vedoucí navíc vyžaduje sepsání koncepce restaurátorského zásahu, pravděpodobně na základě požadavků Komise MK, jak je uvedeno viz web [MK](#). Studentka v úvodu (s. 10) shrnuje důvody provedení restaurátorského zásahu, ale neuvádí v práci samostatnou kapitolu věnovanou pouze koncepci. Tato kapitola by měla vycházet z výsledků průzkumů, reflektovat požadavky zadavatele a na základě konzultací s vedoucím práce by měla být koncepce vypracována.

A B C D E F

Odborná úroveň práce

Zdůvodnění: Práce je po odborné stránce zpracována adekvátně podle pokynů FR pro vypracování restaurátorské dokumentace. Místy se text jeví nesourodý. Například bych uvítala začlenit podrobný popis církevního oděvu a atributů biskupa do umělecko-historického průzkumu, aby nedošlo k tříštění stručného typologického popisu díla v dokumentaci. Metody průzkumu by měly být jednotně prezentovány a doplněny o konkrétní techniky. Například u kap. 5.1.6 je technika podrobně popsána, ale v kap. 5.1.7 chybí jak popis techniky, tak zmínka o odborném asistentovi, který průzkum vykonal. V kapitole 5.2.3 chybí metodika zkoušek ztenčování lakové vrstvy. Metodika snímání povrchové úpravy je objasněna až pomocí obrazové přílohy (Obr. 41). V kap. 5.2.1 studentka popisuje odebrání vzorků až v procesu restaurování, ale neinterpretuje jejich výsledky v

postupu prací. U kap. 5.3 by bylo vhodné lépe propojit textovou přílohu 15.1 s komplexním vyhodnocením průzkumu, zejména s ohledem na specifikaci souvrství barevných a lakových vrstev a zmínit v textu i malířskou techniku provedení. Ve finálním vyhodnocení navíc chybí informace o zkoumání rámu v UV či OM a vyhodnocení makroměřítko pro přesnější popis poškození barevných nebo lakových vrstev z kap. 4.1.

Proces restaurování je chronologicky popsán na základě předběžného záměru. V několika případech bych však uvítala podrobnější popis jednotlivých kroků společně s jejich odůvodněním (např. u kap. 7.9 a 7.10 detailnější popis metodiky, u 7. 10 včetně koncentrací použitých rozpouštědel). Mezi kap. 7.11 a 7.12 úplně postrádám popis postupu vyspravení perforací v textilní podložce (poškození popsáno v kap. 4.1 a 6.1), jelikož je tento krok dokumentován v obrazové příloze (obr. 50). V kap. 7.18.10 chybí popis konkrétních azobarviv a jejich výrobce, není doplněno ani v kap. 8. Fotografická dokumentace splňuje požadavky, ale chybí některé procesy restaurování, jako jsou fotografie průzkumu v bočním svícení nebo jakékoli snímky zkoušek (např. snímání lakové vrstvy).

Celkově studentka přistupovala k procesům restaurátorských prací pečlivě a precizně. Kladně hodnotím především provedení procesů v závěrečných krocích, jako je tmelení ztrát barevné vrstvy, nápodobivá retuš a konzervaci štítků .

Pozitivně hodnotím skutečnost, že studentka konzultovala u rozšířené části práce s odborníky. Některé kapitoly, jako genealogická linie rodu Hamiltonů (10.2.1), však mohly být stručnější a odkázány na externí zdroj, aby nedocházelo k nadbytečnému rozšiřování textu.

A B C D E F

Metodická úroveň práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zdůvodnění: Metody byly většinou splněny, avšak text obsahuje drobné terminologické chyby a nesrovnalosti v citacích. Pozitivně hodnotím grafické zákresy a přehlednost tabulek restaurátorské dokumentace.

U rozšířeného umělecko-historického průzkumu chybí vysvětlení některých odborných pojmů v poznámkovém aparátu (např. autopsie na s. 49, právo pontifikálií na s. 52). Není vždy dodržována posloupnost psaní odborného textu („od celku k částem“). Např. kap. 10.6 a její podkapitoly se zaměřují na vojenské řády od dob Marie Terezie, přičemž souvislost s Maxmiliánem z Hamiltonu je zmíněna až v posledních dvou odstavcích. V rozšířené části

kompletně chybí citace u obrazových příloh. Oceňuji využití primárních a sekundárních pramenů a autorskou fotodokumentaci míst spojených s rozšiřujícím průzkumem.

A B C D E F

Formální úprava diplomové práce a její jazyková úroveň

Zdůvodnění: Práce je jasně a přehledně členěná podle normy FR UPCE. Text je většinou srozumitelný a kultivovaný, avšak občas obsahuje složité a nesprávně formulované věty (např. s. 49, ř. 6; s. 53, ř. 5–6) a časté opakování slov (s. 49, ř. 16–18) nebo opakování informací (s. 28–29; s. 32). Text je často rozdroben krátkými odstavci, což narušuje jeho soudržnost (s. 19; s. 29; s. 44). V rámci kapitol dochází ke změnám v používání gramatických rodů (s. 49).

Formátování obsahuje drobné nedostatky, jako nekonzistentní použití kurzívy u obchodních názvů materiálů (kap. 7.8, kap. 7.12). Popis materiálů, pomůcek a zkratk je často nejednotný (s. 47) nebo (kap. 6.1, bod. 2 → Viditelné světlo (VIS); kap. 6.3, bod. 1 → VIS).

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

1. Zvažovala jste místo celoplošné konsolidace použít konsolidaci pouze lokální?
V textu uvádíte, že nesoudržná barevná vrstva byla pouze v daných místech (s. 33 a s. 62.). Doplnující otázka: Na základě čeho jste se rozhodla pro dané adhezivum?
2. Můžete upřesnit informace o výsledcích IRR a RTG z neinvazivních průzkumů?
Uvádíte, že IRR prokázalo pentimenti a přemalby, zejména v oblasti hlavy (...) a dále, že tyto přemalby byly zřetelnější na RTG snímcích. (kap. 5.3, s. 29) Dle fotodokumentace na IRR fotografiích nejsou popisované jevy viditelné, zatímco na RTG snímcích ano.
3. Zvažovala jste nebo zkoušela na dočišťování reziduí jiné povrchově aktivní látky s nižším pH? (kap. 7.10, s. 35). Předpokládám, že zmínka o Benátském mýdle v tab. 5 je omyl, a mělo být uvedeno jako Marseillské mýdlo, které jste použila dle postupu.
4. Dovysvětlete demontáž díla z původního ozdobného rámu. Není jasné, zda byl ozdobný rám a závěsný obraz do ARUDP přivezen již odděleně, nebo zda byla demontáž provedena in situ. Z textu a zákresu vyplývá pouze to, že rám zřejmě není původní, protože překrývá značnou část díla po svislých stranách (kap. 4. 2, s. 21).

5. Dovysvětlete užití rozpouštědlového gelu pro odstranění přemaleb. Zkoušela jste jiné metody pro snímání sekundárních zásahů? (kap. 7.11, s. 35)
6. Dovysvětlete vyspravování perforací textilní podložky. (kap. 4.1 a 6.1) Postup je dokumentován v pouze v obrazové příloze (obr. 50).
7. Proč jste použila pro penetraci Perdix 500? Uvažovala jste o alternativě? (kap. 7.13, s. 36)
8. Zvažovala jste doplnit finální adjustaci o zadní krycí lepenku, na kterou mohly být připevněny původní restaurované štítky a nedošlo by tak k jejich oddělení od díla? Diskutovala jste tuto variantu se zadavatelem? (kap. 7.16, s. 38, kap. 7.17.6, s. 40, kap. 7. 19, s. 44)

Závěrečné hodnocení oponenta

Zdůvodnění: Přes veškeré připomínky oceňuji preciznost provedení restaurátorských zásahů a úspěšné splnění většiny požadavků zadání diplomové práce s rozšířenou částí. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku „velmi dobře“. Některé aspekty, jako koncepce restaurátorského zásahu, mohly být podrobněji rozpracovány v samostatné kapitole. Odborná úroveň práce je vysoká, ale text místy trpí nekonzistentností a nedostatečným vysvětlením postupů restaurátorských prací bez argumentace. Jako diskutabilní bod v práci hodnotím především chybějící informaci o postupu vyspravení jednotlivých perforací textilní podložky. Ve zpracování citací a formátování práce jsou drobné nedostatky. Na úkor rozsahu rozšířené části diplomové práce mohl být kladen větší důraz na provedení praktického restaurování závěsného obrazu.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

V Olomouci

Datum: 4. 9. 2024

Podpis oponenta: